

Կարգի 5-րդ կետի համաձայն դատական կարգով բռնագրավված ծառերը, ներառյալ փայտանյութը և օգտակար հանածոները, ենթակա են իրացման՝ ՀՀ արդարադատության նախարարության դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության կողմից՝ օրենքով սահմանված կարգով: Իրացումից ստացված գումարը եռօրյա ժամկետում մուտքագրվում է ՀՀ պետական բյուջե:

Կարգի 7-րդ կետի համաձայն արձանագրությունները գրանցվում են գործերի վարույթի գրանցամատյանում, իսկ տեսագրությունները՝ պահվում ՀՀ բնապահպանության նախարարության բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնում:

Ստուգման ժամանակ հայտնաբերված և առգրավված ապօրինի ձեռք բերված բնական ռեսուրսները տնօրինվում են Կարգով սահմանված ընթացակարգերի էական խախտմամբ, իսկ գրանցամատյանում բացակայում է առգրավված բնական ռեսուրսները արձանագրված խախտման հետ համադրելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը և գրանցամատյանները վարվում են թերի

Փաստորեն, ստուգման ժամանակ հայտնաբերված և առգրավված ապօրինի ձեռք բերված բնական ռեսուրսները տնօրինվում են Կարգով սահմանված ընթացակարգերի էական խախտմամբ, իսկ գրանցամատյանում բացակայում է առգրավված բնական ռեսուրսները արձանագրված խախտման հետ համադրելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը և գրանցամատյանները վարվում են թերի: Մասնավորապես՝ բացակայում է արձանագրված խախտման տեսակը, այդ խախտման արձանագրության համարը և ամսաթիվը, առգրավված բնական ռեսուրսի տեսակը, արագ փչացող կենսառեսուրսի հանձնման-ընդունման արձանագրության համարը և ամսաթիվը, արագ փչացող կենսառեսուրսի մանկատուն, ծերանոց կամ թանգարան հանձնման անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության ամսաթիվը և համարը, կենդանի

վայրի կենդանիների ազատ արձակման արձանագրության և տեսագրության համարը, ամսաթիվը, թփերի և խոտաբույսերի ոչնչացման արձանագրության և տեսագրության համարը և ամսաթիվը, թփերի և խոտաբույսերի ոչնչացման հանձնաժողովի անդամների անուն/ազգանունները, մինչև աճուրդով իրացումը տարածքային բաժին ի պահ հանձնված դատական կարգով բռնագրավված օգտակար հանածոների, ծառերի, փայտանյութի քանակը, ամսաթիվը, առգրավված հողի բերրի շերտի քանակը և կազմված արձանագրության համարը, ամսաթիվը: Իսկ տեսագրությունները չեն պահվում Տեսչական մարմնում:

«Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն առգրավված բնական ռեսուրսների իրացումից կամ դրանց նկատմամբ կիրառված պատժամիջոցներից առաջացած գումարները մուտքագրվում են ՀՀ պետական բյուջե:

Հետևաբար, Տեսչական մարմինը պետք է հետամուտ լինի ստուգման ժամանակ հայտնաբերված և առգրավված ապօրինի ձեռք բերված բնական ռեսուրսների իրացմանը և ՀՀ պետական բյուջե մուտքագրմանը:

Տեսչական մարմնինը Կանոնադրության 12-րդ կետի 6-րդ ենթակետով սահմանված կարգով պարտավոր է մշակել և համապատասխան մարմիններին ներկայացնել իր

իրավասությանը վերաբերող իրավական ակտերի նախագծեր, դրանցում փոփոխություններ և լրացումներ, սակայն այդ գործառույթը չի իրականացրել:

Հարկ է նշել նաև, որ Կարգը սահմանում է ստուգման ժամանակ հայտնաբերված և առգրավված ապօրինի ձեռք բերված բնական ռեսուրսների տնօրինման ընթացակարգերը, սակայն Տեսչական մարմինը, որպես պետական մարմին իրականացնում է նաև վարչարարություն՝ անձի դիմումների և բողոքների, ինչպես նաև վարչական մարմնի նախաձեռնության հիման վրա և դրա շրջանակներում ևս արձանագրում է խախտումներ ու դրա շրջանակներում հայտնաբերում և առգրավվում ապօրինի ձեռք բերված բնական ռեսուրսներ, ուստի անհրաժեշտ է փոփոխություններ իրականացնել Կարգում՝ նկատի ունենալով վերոնշյալ հանգամանքը:

Հավելենք, որ վերոնշյալի վերաբերյալ 03.11.2018թ. թիվ 9C61-4261-7234 գրությամբ պարզաբանում է պահանջվել Տեսչական մարմնից, որին, սակայն, Տեսչական մարմինը մինչ օրս չի պատասխանել:

Այսպիսով, հաշվի առնելով վերոգրյալը, հաշվեքննող խումբը հաշվեքննվող ժամանակաշրջանում՝ 2017թ. -ի հունվարի 1-ից 2018թ. -ի սեպտեմբերի 30-ը, արձանագրել է հետևյալ խեղաթյուրումներն ու անհամապատասխանությունները՝

1. Տեսչական մարմինը չի իրականացրել «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի է) կետի և 13-րդ հոդվածի 1-ին մասի ե) կետի դրույթները, այն է՝ Տեսուչի կողմից չեն իրականացվում առգրավված բնական ռեսուրսների, որսի, որսագործիքների և որսի գործիք համարվող այլ միջոցների՝ օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված տնօրինման կարգի պահանջները:
2. Տեսչական մարմնի կողմից չեն իրականացվել Կարգի 2-րդ կետի պահանջները, այն է՝
 - փչացող առգրավված կենսառեսուրսներն անհատույց չեն հանձնվել տվյալ մարզի կամ համայնքի (կամ հարակից մարզի կամ համայնքի) մանկատներին, ծերանոցներին, թանգարաններին,
 - փչացող առգրավված կենսառեսուրսները, օրենքին չհամապատասխանող կարգով, որոշ դեպքերում հանձնվել են մանկապարտեզների, տուն ինտերնատների, հիվանդանոցների,
 - փչացող առգրավված կենսառեսուրսները հաստատություններին հանձնելու ժամանակ Տեսչական մարմնի տարածքային ստորաբաժանման և ընդունող կազմակերպության ղեկավարների միջև չեն կազմվել հանձնման-ընդունման արձանագրություններ,
 - փչացող առգրավված կենսառեսուրսները հաստատություններին հանձնվել են առանց անասնաբուժասանիտարական փորձաքննության եզրակացության:
3. Տեսչական մարմնի գործունեությունը շատ դեպքերում չի համապատասխանել Կարգի 3-րդ կետի պահանջները, այն է՝ չի տեսագրվել Տեսչական մարմնի տարածքային ստորաբաժանման Տեսուչների կողմից առգրավված կենդանի վայրի կենդանիներ ազատ արձակելու պահը և չի կազմվել արձանագրություն:
4. Տեսչական մարմնի կողմից չեն պահպանվել են Կարգի 4-րդ կետի պահանջները, այն է՝ առգրավված թփերի ու խոտաբույսերի ոչնչացման համար չեն կազմվել հանձնաժողովներ, չի կազմվել արձանագրություն և չի տեսագրվել ոչնչացման պահը:

5. Տեսչական մարմնի կողմից չեն պահպանվել Կարգի 7-րդ կետի պահանջները, այն է՝ գրանցամատյանում բացակայում է առգրավված բնական ռեսուրսները արձանագրված խախտման հետ համադրելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, իսկ գրանցամատյանները վարվում են թերի:
6. Տեսչական մարմինը հետամուտ չի եղել ստուգման ժամանակ հայտնաբերված և առգրավված ապօրինի ձեռք բերված բնական ռեսուրսների իրացումից կամ դրանց նկատմամբ կիրառված պատժամիջոցներից առաջացած գումարները ՀՀ պետական բյուջե մուտքագրմանը, ինչը չի համապատասխանում «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի 6-րդ մասի դրույթների պահանջներին:
7. Տեսչական մարմինը չի կատարել Կանոնադրության 12-րդ կետի 6-րդ ենթակետով սահմանված կարգով իր իրավասությանը վերաբերող իրավական ակտերի նախագծեր, դրանցում փոփոխություններ և լրացումներ մշակելու և համապատասխան մարմիններին ներկայացնելու իր գործառույթը, այն է՝ ՀՀ կառավարության 2005 թվականի սեպտեմբերի 22-ի «Ստուգման ժամանակ հայտնաբերված և առգրավված ապօրինի ձեռք բերված բնական ռեսուրսների (ներառյալ՝ որսի) տնօրինման կարգը հաստատելու մասին» № 2168-Ն որոշման մեջ անհրաժեշտ է իրականացնել փոփոխություններ և սահմանել, որ ապօրինի ձեռք բերված բնական ռեսուրսներ կարող են հայտնաբերվել և առգրավվել նաև վարչական վարույթի շրջանակներում:

Առաջարկություններ

Հաշվեքննության ընթացքում արձանագրված անհամապատասխանությունների կամ խեղաթյուրումների վերաբերյալ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարությանը և այլ շահագրգիռ կողմերին ներկայացվում են հետևյալ առաջարկությունները՝

Տեսչական մարմնին՝

1. Իրականացնել «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասի է) կետի և 13-րդ հոդվածի 1-ին մասի ե) կետի դրույթները, այն է՝ Տեսուչի կողմից պետք է իրականացվեն առգրավված բնական ռեսուրսների, որսի, որսագործիքների և որսի գործիք համարվող այլ միջոցների՝ օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված տնօրինման կարգի պահանջները:
2. Իրականացնել Կարգի 2-րդ կետի պահանջները, այն է՝
 - փչացող առգրավված կենսառեսուրսներն անհատույց պետք է հանձնվեն տվյալ մարզի կամ համայնքի (կամ հարակից մարզի կամ համայնքի) մանկատներին, ծերանոցներին, թանգարաններին,
 - փչացող առգրավված կենսառեսուրսները չպետք է հանձնել մանկապարտեզներին, տուն ինտերնատներին, հիվանդանոցներին,
 - փչացող առգրավված կենսառեսուրսները հաստատություններին հանձնելու ժամանակ Տեսչական մարմնի տարածքային ստորաբաժանման և ընդունող կազմակերպության ղեկավարների միջև պետք է կազմվեն հանձնման-ընդունման արձանագրություններ,